

ROSNIČKA vz.85

MYSL ET ZNAMENÁ ROZVRACET BRANNOST

ROČNÍK

I číslo 3

2. prosince 1985

BREVIÁŘ SPRÁVNÉHO ZOBÁKA - Jízda vlakem

Ještě než zmizí mávající milenka, rodina a kamarádi nastupivšímu branci z dohledu, vrhají se k němu ostatní, již opilí branci, a vyptávají se "kam to máš" a "za kolik", přičemž mu okamžitě přistrkují k ústům nejrůznější alkoholické nápoje od piva, přes moravské víno, vodku a další až po silné slovácké pálenky. Branec, ještě v mírném pohnutí z loučení ukazuje svůj povolávací rozkaz a při debatě o místě, kam putuje, brzy zapomíná na domov a plně se oddává kouzlu cesty do rodného útvaru. Většinou ho všichni ujistí, že tam, kam jede, není "pakárna", nýbrž "veget", takže branec pookřeje, z tajných kapes z kabely vytahuje své lahve a aktivně se zapojuje do dění ve vlaku, tzn.- vytáhne si z kalhot košili, zapálí si cigaretu (kouří se samozřejmě po celém vlaku- pozn.aut.), obejmě svého souseda v kupé nebo na chodbičce a buď zpívá nebo žertuje na téma vojny. Ke zvlášť vydařenému obveselení patří časté průchoď mladé průvodčí, na kterou se mávé "povoláváky" a pokřikuje, aby jela s námi.

V kupé se sedí asi po desíti brancích (civilní cestující jsou obvykle plaše nashromážděni v jedné polovině jednoho z vagonů a vystrašené se udmívají)-pozn.aut.), kteří se dělí na 3 základní skupiny:

1.) citově vázaní + poznám je podle toho, že sedí u okýnek, buď schováni pod kabáty předstírajíc spánek nebo truchlivě sledující ubíhající krajinu. Zábavy se nezúčastňují, nepijí ani nekouří, pouze během cesty zadumané zkonzumují své řízky, jablka a limonádu.

2.) morálně uvědomělí - sedí hned vedle členů první skupiny, s kterými občas prohodí pár civilních vážných slov, a poznáme je podle toho, že se snaží soustředěně studovat cizí jazyky, číst

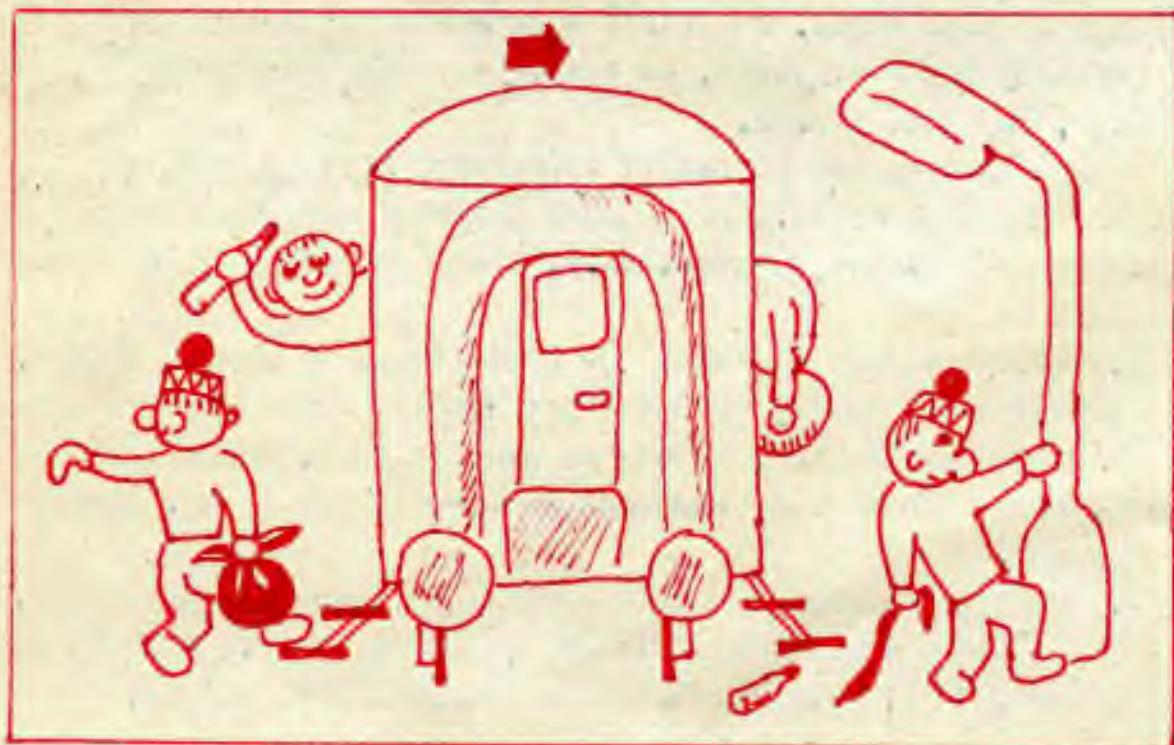
knihy klasiků a čas od času se jakoby chápavě zapojí do zábavy - vrcholem je, přihnou-li si z kolující lahve.

3.) ostatní - tvoří zbylých 99% všech rukujících brunců a jejich složení je velice různorodé, v každém případě zábavné. Vysnažují se bujarým chováním, ne však brutálním, naopak velice přátelským, které však je nespravedlivě nechápáno civilním zbytkem cestujících, který se, jak již bylo poznamenáno separuje ve svém vagoně.

Během cesty se celé osazenstvo brunců rozčlení na několik přátelských skupin, z nichž každá putuje do jednoho sběrného místa a nadsení při objevu každého "svého" nováčka nezná mezí. Při průjezdech stanicemi celé hrozny brunců visí z okýnek, volají: "holky, pojedte s náma", "Sedumsetřicet" ap. Zvláštním vrcholným okamžikem cesty je náhodné střetnutí s vlakem s vojáky jezdícími "do civilu", a to je pak vzniklá vřava nepopsatelná.

Nálada vlaku dozrává pozoruhodné změny s blížící se cílovou stanicí - civilní cestující začínají vystrkovat růžky, zatímco vypité lahve se smutně kutálejí chodbičkami, branci shánějí po vlaku svá zavazadla a s nedůvěrou pozorují na perón přistavená nákladní auta temné zelené barvy, o které doposud jenom slyšeli, ozbrojence s červenými páskami na rukávech, zvanými "lítačka" a několik zvlášť škodolibě se usmívajících řidičů.

Příště : První noc v kasárnách

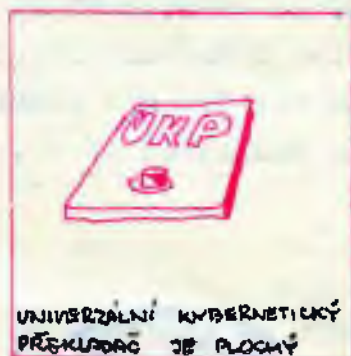

ANTISVĚTELNÁ SETKÁNÍ

Sci-fi tvorba zaznamenala fantastický rozmach a zaznamená-li cokoliv rozmach, přináší s sebou i takové nicneříkající bahýnko. ne, že by naše redakce oplývala znalcem v tomto oboru, ale je mezi námi člověk, který alespoň základní penzum přečetl, a tak snad mám právo kritizovat, než ke kritice navíc netřeba mnoho znalostí, ba naopak, čím méně tím lépe, odsudky jsou pak jasnější a nevývratnější. Božský prof. Klíma vždycky říkal: "Kdo chce psa bít, hůl si najde."

Jde o karavanový výbor povídek našich severozápadních sousedů, který hned v úvodu opakuje, že existuje špatná, ale i dobrá sci-fi (pro lingvist. sajfaj). Z předmluvy vyplývá, že půjde o dobré počtení. Dobrá. Nejsou tam špatné věci. Třeba "Trinicie". Ale o většině si řeknete, to už tu bylo. Hned "Setkání ve světle" - vlastně podoba poslední povídky pilota Pirxe. Jsou to prostě obvyklé příběhy: Existence mozku bez těla po dopravní nehodě, jiný prostor v místnosti, satirické stěhování z planety na planetu, hrubost k mimozemšťanům, drastická nehoda při přistání ufovnů u nás nebo zasahování do minulosti ve stylu našeho filmu "Zabil jsem Einsteina, pánové!".

Zkusme se však podoubat ve vleklých nedostacích tohoto žánru. Především technická označení. Mladí enderáci se celkem s problémem označování přístrojů vyrovnali. Nematou nás hyperzdvihačla, antilikvidátory, gravitační impulsátory ani prosté, ale zákeřné magnetolety. V povídkách najdeme jen pár antigravitačních

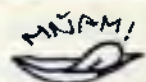
křesel, hypnotických přístrojů (ty se nasazují na hlavu), centrálních pozitronů, kybernetických univerzálních překladačů ("...začal manipulovat s nějakým plochým přístrojem,

ASi to byl univerzální ky, bernetický překladač."), laserových tyček, vrháčů plazmy. Samozřejmě přístroje i jiné věci často opalisovaly. To už je takové samozřejmá vlastnost předmětů budoucnosti.

Podobný problém jsou jména hrdinů. Časté je schema následujícího složení posádky: kapitán Boris, navigátor Joe Kinderton (křiví obličej bolesti - je sice 2. mužem korábu, ale neoplývá příliš silným charakterem) a další: Elma, Pavel Sýkora, Erik, Jacqueline a nezbytný Lo Vang. Jiní autoři konstruují především zdvojováním sou-

MŮJAM!

LASEROVÉ TVŮKY JSOU CHUTNÉ

hlásek od Nyla Kennana, Blassera a Szillarda až po mimozemšťany Xxxixe a LLLilu.

Zajímavé je řešení označení planet z pohledu mimozemšťana. Označili by se svou matičku-planetu Gama? (a sám se pak nazýval Gamanem? Že ne? Jmyli! U mimozemšťanů je to běžné, navíc ma-

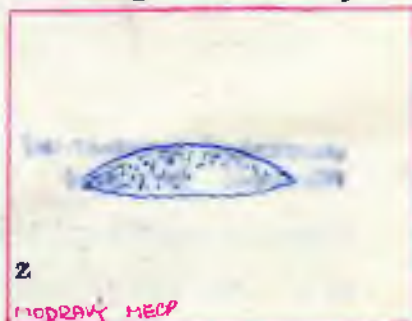
jí ve zvyku, i když obývají jedinou planetu, označit si hvězdokupu, v níž žijí číslem. a žádným 0001, ale pěkně skromně 18-20-22-0. Nej-
sou žádní egoisté, vždyť nejsou středem světa. Ale odkud počítají nevím.

Velmi pozoruhodná je technika vtahování do děje. Během několika vět víte vše potřebné:

"Byla už noc, když pozemská kosmická loď měkce přistála na cizí planetě! Světelné kužele silných reflektorů jen stěží vytrhávaly ze tmy těch 30 metrů mýtiny porostlé modravým mechem (modrý mech je definitivním důkazem, že jsme na cizí planetě)."

"Crox, pilot malé přepravní lodi, spustil oči" (má je patrně spoustěcí) "z obrazovky a obrátil se k hubenému biologovi: 'Poslouchej, Simonsene, víš to opravdu jistě, že je to tady?' (známe oba členy posádky i jejich funkce)" Biolog dobře postřehl v Croxově hlase pochybnosti. (je bystrý) "Ani nevzhlédl od počítače" (je pracovitý) "a odpověděl: 'Jen klid. Podle souřadnic jsme na mýtině uprostřed husté vegetace na východním pobřeží Velkého kontinentu. Od stanice to má být nanejvýš 500 metrů, ovšem musí se přes bahnitou a neproniknutelnou džungli' Vyčerpávající odpověď, že? A přitom tak reálná! Denně si někdo říká, že mám před sebou neproniknutelnou džungli. Teší mě, že se tak baví lidé nejen u nás, ale i ve vesmíru.

Je dobré, z bít dvě mouchy jednou ranou, to znamená, uvést přímou řeč a navíc do ní nahustit co nejvíce informací, které jsou objektu dialogu notoricky známé, ale čtenář je nezná. Uvedme příklad z jiného žánru, kterým se budeme zabývat příště:

Inspektor šel se svým průvodcem hustým lesem a dostal se poblíž srubu, kterých je po Státech rozseta spousta a slouží poutníkům unaveným blouděním po lesích. Inspektor se zarazil:

"Co je to za boudu?"

Průvodce mu odpověděl:

"To je jeden z těch srubů, kterých je po Státech rozseta spousta a slouží poutníkům unaveným blouděním po lesích."

Ale vraťme se ke scifi. Severozápadní autoři řeší problémy, které už řešeny byly autory jiných zemí před lety. Téma scifi svádí, protože každý příběh může být jiný, ale prostředí není vše, i když je sebebarevnější, sebezáludnější a sebezpečnější. Nový musí být i nápad, jinak by se mohlo stát, že by chtěl někdo prorazit s překvapivě novou a neotřelou pohádkou "Zelená Karkulka" nebo "Sněhurka a šest trpaslíků" či "Hloupý Pepík".

JEDEN ZE SRUBŮ, KTERÝCH JE PO STÁTECH ROZSETA SPOUSTA

P Ů V O D S V Ě T L A (úvod ke studiu světelných broučků) díl třetí a poslední - Šíření a problematika pohybujícího se světla

Rozhodne-li se větší počet broučků otočit, otáčí se, ale v té tlačenici, v jaké jsou namačkání, otřou se o souseda, jenž se otáčí také atd., a světlo se šíří dokud nenarazí na překážku nebo je to nepřestane bavit. Bavit je to přestává ve větších vzdálenostech od místa vzniku světla, protože tam už nevědí, proč by se měli otáčet (neznají důvod) a navíc je tam menší tlačenice, protože je tam tma a jak známo, světlo je spojeno s teplem a teplo s roztahováním, zima a tma tedy se stahováním. (Na rozdíl od lidí, kteří stahují v teple, v zimě spíše natahují)

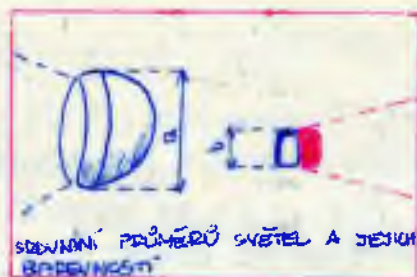
Pohybující se světlo. Jede-li automobil, jako by před sebou tlačil kužel světla. Rozšiřováním tohoto kužele do šířky a dálky jsme si vysvětlili šířením. Proč však za automobilem nezůstává sloup světla? Proto, že si broučci uvědomují, že je člověk po-

TUDY JE AUTOMOBIL SLOUP BÍLÉHO

SVĚTLA PO NĚM NEZŮSTAL POUZE ZÍMŇ VÝZRA

třebuje pouze před sebou a tak, hned jak překročí stříbrné stěny reflektoru, otáčí se na bříško, h snou a pronikají automobilem (správněji samozřejmě stojí na místě a automobil proniká jimi). Poté si ještě zasvítí v brzdových světlech.

A tím jsme se dopracovali dalších dvou význačných vlastností svítících broučků:

1) Broučci stojí na místě. Procházejí-li prostorem pevný předmět, proniká jimi, jsou-li zhasnutí, neboť na bříšku jsou lépe průchodní.

2) Uvážíme-li, že broučci osvětlují prostor před automobilem ve stejném množství osvěcují MENŠÍ prostor za brzdovými světly. Docházíme k tomuto - NATLAČENÍM BROUČKU NA SEBE SVĚTLO TMAVNE (červená).

Předtím musíme vyjasnit další věc. Řekli jsme si, že broučci se nehýbají, jak se mohou tedy stlačovat? A nevznikne v okolí světelné koncentrace světelné vakuum? Vysvětlení je nasnadě. Světlo vznikající před automobilem x broučků přece roztáhne o díl Δy , čímž vznikne tlak na okolí a ten se ventiluje u brzdových světel. Jde o citlivou rovnováhu, a proto bychom měli dbát o to, aby automobilisté měli oboje světla v pořádku, jinak dojde k nemístným tlakům a broučci se budou bránit jednoduše. Přestanou svítit. Přetočením na bříška se stanou skladnými, nic je nebude tlačit a my si ani neškrtnem, respektive škrtnem, ale neposvítíme.

(konec)

Milí čtenáři! Právě jste dočetli odbornou stat "Původ světla", které vám měla přiblížit složitou vědu o světle. Propracovali-li jste se až k závěru, který už dokáže zmást představivost i zkušeného znalce teorie relativity a nadále se chcete dozvědět něco dalšího, ptejte se. Nerozuměli-li jste, ptejte se. V některém z příštích čísel se k této problematice vrátíme a uspořádáme odpověď na vaše ctěné dotazy s autorem.

Redakce

J A K S E N E S T A T T R A M P E M

Ambrož dostal papírek se slovy "Tady máš zvadlo." Nechápal, co tím druhý myslí, že by nějaký posměšek? Ha, pozvánka, zvadlo - vtipné. Ambrož usedl, hlavu složil a přemýšlel:

"Co vím o trampech? Lesní lidé, milí lidé - jak by ne, milý - jí přírodu a přátelství, zvířata a svobodu. Podají přátelskou ruku. Vlastně mi ji podávají a já, já ani nemám kanady! Maskáč mám, ale ty botasky...nevím.

Šel tam a byl podzim. Byl docela nabalený, ale spát tam nechtěl, už si doma sbalil spacák, ale pak si nebyl jistý, zda-li je vůbec povolené spát ve spacáku. Měl matnou představu, že tramp si buď ušije z tkaniček od bot houpací síť a spí ve větvích nebo se prostě přiváže k tlustší větvi. Sám by dal přednost pevné zemi, možná, že je povolené ustlat si trochu jehličí v noře vedle sálajícího tepla dobráckého jezevce. Když už byla vatra nadohled, uvědomil si, že předem nenastudoval, jaká je hierarchie osady. Je tam určitě nějaký vůdce, kapitán...jo, šerif. Toho vlastně poznám podle hvězdy.

Dorazil a podívil se neznalý Ambrož. Nespatřil četu degradovaných vojáků v pracovních oděvech vz.60, tenisky byly běžné, ba i barevná bunda či tříbarevný svetr se našel. Plánovaný spánek se měl odehrát ve spacácích a dokonce pod střechou. Několikrát se nevěřicně tázal, budou-li si spacáky zapínat a není-li nutné se alespoň oplácet sněhem. Hrály se hry, které nespočívaly v tom, že by musel uvázat 50 různých uzlů, pak vylézt na strom, od špičky ho jako bobr okousat do podoby totemu a nakonec chytit roztroušenou skupinku lidí do lase. Hrály se hry, při kterých byla sranda. Ani nebyl představen šerifovi. Frý žádného nemají. I zastyděl se Ambrož, že nalétl na babské povídačky.

Teď by si měl ještě půjčit spacák od nezištného kamaráda a stát se trampem, ale Ambrož tomu nechtěl. Byl trochu jiné povahy, prostě líný člověk, posedět u ohně, pozpívat, ale s díky odejít.

NAFUKOVACÍ TOTEM JE
SKLADNÝ

Odešel s úctou a obdivem k trampům ještě větším než měl doposud. Navíc se dozvěděl, že jsou to taky lidé a to je důležitý poznatek. Člověk má tendenci považovat za člověka především sebe, u ostatních je na pochybách.

Během večera však narazil na trampa, který naznačil, že na některých skazkách něco bude.

Buldok byl muž vysoké rozložitě postavy s rumcajsovským plnovousem. Na rukávě flekaté kombinézy, která si barevností nezadala s uniformou příslušníka námořní pěchoty, měl jako vzorový pionýr, sadu domovenek a hodnotných označení. Za opaskem mu visely nůž, kotlík a sekera. ~~šakmile~~ Rozdělal si oheň tím, že třel palcem o zvlhlou káru. ~~šakmile~~ se zvedla první křátivá stužka dýmu, přiložil kládu a nad solidním oheň bez dýmu zavěsil kotlík. Poté vytáhl z válcovitého baťohu konzervu bobů a ožřál si je. Ambrož, umět čínsky, jistě by z nápisu na plechovce vyčetl, že jde o "Pravé nefalšované trampské boby". Osmělil se optat, zda Buvolovi Ghutnají.

"Venku jím jen boby."

Ambrož se utekl za strom a snejvětší ostražitostí snědl svou paštiku. Večer se usadil u ohně a dozvěděl se, že velký kamenný kruh znamená tabu, které je pro něho tabu. Pokýval hlavou, že rozumí a odhodil nedopalek do plamenů. Buldok krátce omdlel. Ambrožův přítel mu vysvětlil, co je smyslem tabu. Ambrož pochopil. Buldok přišel k vědomí a temně hleděl do zlatavé záře.

Po čase počátečních hlaholů se ozvalo, že tabu se ruší. Ambrož s úlevou odhodil nedopalek do ohně. Buldok opět omdlel. A Ambrožovi bylo vysvětleno, že tabu platí nadále na vlastní ohniště. Ambrož se zastyděl a od té chvíle vždy vyhrabal loket hluboký důlek, vajgl do něho hodil, vše pečlivě zahrabal a zamaskoval. Byl vděčný svému příteli a rádci a dával pozor, aby se nepodíval vpravo, kde v dýmárách seděl Buldok truchlící nad nedostatkem úcty k tabu. Přítel Ambrože byl organizátorem zábav. Když běžel v ústřety novým příchozím, šlápl na okraj ohniště.

Ambrož přivřel oči a čekal výbuch. Zprava se ozvalo jen zoufalé:

"Serou na tabu."

Z Á B A V N Ý H O R O S K O P

Milí vojáci, naše redakce pro vás připravila horoskop, který vám po vyhledání vašeho znamení poděhalí roušku vašeho vlastního Já. Možná se sami budete divit, jak jsou tyto věštby přesné. Inu, to je tajemství černé magie a okultismu.

znamení **Z O B Á K**

pro vojáky nastoupivší v termínu:

Ř - 03

Kámen: Smeragd

Šťastné datum: 30.9.1987

Planeta: 24 Měsíců

Charakteristika:

Jste mužem vysoké, podsadité, sporé a poněkud vyhublé postavy. Občas máte mindráky pro svou nedostatečnou výšku. Máte protáhlý kulatý obličej a jasné šedé oči černé barvy. Vyskytují se však i případy (asi v polovině všech lidí tohoto znamení), kteří mají oči modré. Vaše psychika je dobrá, velmi labilní. Dokážete se vyrovnat s těžkými úskalími života, pokud vás nezlomí úplně lapálie. Jste optimistou se sklonem k temnému mysticismu způsobenému úmrtím ve vaší rodině v posledních padesáti letech. Pokud netrpíte hydrofobií, vodu milujete. Cítíte temné pudy, které vás ženou k osobám druhého pohlaví, a to především k ženám.

